

Силабус курсу Медіаконфліктологія

Галузь знань: 06 Журналістика

Освітньо-професійна програма «Журналістика»

Кількість кредитів – 3

Дні занять: понеділок, вівторок 12.45-14.05, ауд.86

среда 11.10-12.30, ауд. 86

Мова викладання: українська

К. Н. із соц. ком., доц. Синоруб Галина Петрівна

Контактна інформація   sunoryb@ukr.net

Опис дисципліни

Курс «Медіаконфліктологія» належить до циклу дисциплін професійної підготовки, покликаний для опанування студентом комплексу теоретичних знань і практичних умінь що стосуються прикладного розуміння конфлікту для журналіста, медіації, специфіки конфліктів і ризику ескалації. В процесі навчання порушуватимуться теми етичних принципів й основ роботи журналіста в умовах конфлікту, розглядатимуться механізми перевірки інформації, способи запобігання появі неправдивої інформації, межа між свободою слова і відповідальністю, особливості висвітлення конфліктно-чутливих тем, що стосуються дітей, переселенців, гендеру, інклюзії тощо.

Зміст дисципліни «Медіаконфліктологія» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері журналістики, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Тема		Результати навчання
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ МЕДІАКОНФЛІКОЛОГІЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ГАЛУЗЬ НАУКОВОГО ЗНАННЯ	
1	ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ ПРО МЕДІАКОНФЛІКОЛОГІЮ. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ГАЛУЗІ.	Розуміти підходи до медіаконфліктології як комплексної системи знань, знати основні методи дослідження медіаконфліктів.
2	ТЕМА 2. ПОНЯТТЯ, ФУНКЦІЇ І ТИПОЛОГІЯ КОНФЛІКТІВ	Засвоїти основні категоріальні поняття, об'єктивні та суб'єктивні елементи конфлікту, знати позитивні (конструктивні) і негативні (деструктивні) функції конфліктів у суспільстві, володіти критеріями типології конфліктів, уміти визначати причини медіаконфліктів.
3	ТЕМА 3. МЕХАНІЗМИ ВИНИКНЕННЯ КОНФЛІКТІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	Володіти механізмами виникнення конфлікту, засвоїти основні моделі та стратегії поведінки особистості в конфлікті, навчитися діагностувати типи конфліктних особистостей, уміти використовувати конфліктні моделі в медійній діяльності, розуміти важливість миротворчого підходу у вирішенні конфліктних ситуацій в журналістиці.
4	ТЕМА 4. ЖУРНАЛІСТСЬКА МЕДІАЦІЯ В КОНФЛІКТАХ	Розуміти місію журналіста під час конфліктів, знати журналістські стандарти, поняття медіації (журналіст як медіатор), стереотипи і штампи. уміти здійснювати

		пошук теми, розуміти моральні обмеження щодо висвітлення конфліктів та конфліктологічну термінологію.
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. КОНФЛІКТНО-ЧУТТЄВА ЖУРНАЛІСТИКА	
5	ТЕМА 5. ЖУРНАЛІСТ І ЗБРОЙНИЙ КОНФЛІКТ	Знати механізми правильного й коректного висвітлення новин із передової збройного конфлікту, ризики для здоров'я та своєї безпеки, специфіку роботи військового кореспондента, підготовку журналіста до відрядження в зону бойових дій, актуальність журналістського розслідування воєнних злочинів в зоні конфлікту, особливості висвітлення проблем утримуваних у рамках конфлікту осіб, розуміти основні терміни, що пов'язані із збройним конфліктом (комбатант, некомбатант, воєнний, військовий).
6	ТЕМА 6. ВИСВІТЛЕННЯ ТРАГЕДІЙ У ЖУРНАЛІСТИЦІ	Знати особливості підготовки матеріалу про тяжкі ситуації та втрати, можливі причини виникнення конфліктної ситуації, що виникає на ґрунті матеріалу про втрату людського життя, розуміти важливість відновного наративу, дотримуватися журналістської етики щодо висвітлення трагічних подій.
7.	ТЕМА 7. ПРОБЛЕМА ІНВАЛІДНОСТІ В МЕДІАТЕКСТАХ: ПІДМІНА ПОНЯТЬ	Вміти застосовувати коректну термінологію, уникати стереотипів («жертва») у висвітленні питань осіб із інвалідністю, медичних штампів, фраз, що навіюють відчуття постійного болю та безнадійності, страждання, небезпеку, ізоляцію або пасивність, стигматизують та приводять до внутрішньо особистісного конфлікту, резервації осіб, розуміти особливості універсального дизайну.
8.	ТЕМА 8. ВИСВІТЛЕННЯ ПРОБЛЕМ МІГРАНТІВ, ШУКАЧІВ ПРИТУЛКУ, БІЖЕНЦІВ, ВНУТРІШНІХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ: КОНФЛІКТОГЕННІСТЬ ТЕКСТІВ	Розуміти поняття «внутрішньо переміщені особи», «внутрішні переселенці», «вимушені переселенці», «біженці», виявляти ознаки стигматизації біженців та ВПО в медіатекстах, конфліктогенні медіатексти у висвітленні проблем мігрантів, медіатеми, пов'язані з порушенням прав шукачів притулку.
9.	ТЕМА 9. ПОРУШЕННЯ ПРАВ У ВИСВІТЛЕННІ ДІТЕЙ В МЕДІА	Знати норми Міжнародного гуманітарного права, механізми особливого захисту дітей під час війни, розуміти головні порушення проти дітей в умовах війни, розуміти професійну відповідальність у порушеннях прав дитини в телевізійних ток-шоу, зображеннях, текстових матеріалах та виявляти їх у медіаконтенті.
10.	ТЕМА 10. МОВА НЕНАВИСТІ В МЕДІА	Вміти виявляти слова, фото чи зображення, які створюють або поглиблюють ворожнечу між групами в суспільстві чи окремими людьми, знати особливості мови ворожнечі й злочини на ґрунті ненависті, види мови ненависті, розуміти поєднання мови ненависті і медіа: («дзеркало» чи підбурювачі?), знати про наслідки порушення кодексу українського журналіста та пов'язані з цим конфлікти в медіа.
11.	ТЕМА 11. ВИСВІТЛЕННЯ ЕТНІЧНОЇ ТА РЕЛІГІЙНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ:	Розуміти поняття «конфліктоген», види й причини, формули конфліктів за Шейновим,

	КОНФЛІКТОГЕНИ В МЕДІАТЕКСТАХ	розуміти «статусні» проблеми 90-х років у висвітленні проблематики кримських татар, порушення прав національних меншин у медіатекстах, вживання стигм та мови ненависті у висвітленні етнічних і релігійних питань, розуміти відповідність між термінологічною коректністю та професійною відповідальністю.
12	ТЕМА 12. МЕДІАТЕМА БУЛІНГУ: КОНФЛІКТИ СОЦІАЛЬНИХ УСТАНОВОК	Знати відмінності між поняттями «булінг» і «конфлікт», розуміти роль медіа як медіатора, захисника у висвітленні цієї проблеми, розуміти ймовірні наслідки інформаційного втручання, форми й способи висвітлення цієї теми, порушення, які призводять до конфлікту між суспільством та мас-медіа.
13.	ТЕМА 13. ФЕЙКИ ТА МАНІПУЛЯЦІЇ ЯК ПРОВОКАТОРИ КОНФЛІКТІВ	Розуміти поняття достовірності інформації, причини фейків у медіа, маніпуляції навколо свободи слова, значення інфомедійної грамотності у виявленні фейкового контенту та типи конфліктів, пов'язаних із недостовірною інформацією.
14.	ТЕМА 14. ГЕНДЕРНІ МЕДІАТЕМИ ТА ВРАЗЛИВІСТЬ АВДИТОРІЇ	Розуміти поняття «стать», «гендер», виникнення конфліктів через «гендерні лінзи», знати чинники запобігання гендерним конфліктам, рекомендації для медіа щодо висвітлення гендерних питань і конфлікту, визначати стигми аудиторії за гендерною ознакою.
15.	ТЕМА 15. ФУНКЦІОНАЛЬНІ ТА ДЕЗФУНКЦІОНАЛЬНІ НАСЛІДКИ КОНФЛІКТІВ	Знати загальну характеристику наслідків конфліктів, ефективні (функціональні) та неефективні (дизфункціональні) способи управління конфліктами, миротворчий підхід медіа до конфліктних ситуацій за Джоном Марксом.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК01.	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
ЗК03.	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК06.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ФК02.	Здатність застосовувати знання про суспільні проблеми, конфлікти, гібридні війни у своїй професійній діяльності.
ФК04.	Здатність створювати медіапродукт у сфері відображення економічних, правових, політичних питань, питань культури та мистецтва, соціальних питань, питань міжнародних відносин та інших видів діяльності
ФК07.	Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.
ПРН02.	Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.
ПРН09.	Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.
ПРН12.	Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну,

	письмову та електронну комунікацію, іноземною мовою
ПРН18.	Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.
ПРН20.	Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації у сфері відображення економіки, права, політики, культури та мистецтва, соціальних питань, міжнародних відносин та інших видів діяльності.
ПРН23.	Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефаківців у сфері журналістики.

Літературні джерела

1. В'язні війни. Міжнародна практика щодо звільнення полонених, заручників і політв'язнів: висновки для України. 2019. URL <https://www.slideshare.net/DonbassFullAccess/ss-148008865>
2. Гуменюк Л. Й. Соціальна конфліктологія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ. 2015. – 564с.
3. Дуцик Д., Черниш В., Вороніна В., Рюче Н., Мороз І., Паперняк О., Калупаха І. АБВ. Збройний конфлікт в термінах (Путівник для України). Київ. 2019. 90с.
4. Журналістика в умовах конфлікту: передовий досвід та рекомендації: Посібник рекомендацій для працівників ЗМІ. К.: «Компанія ВАІТЕ». 2016.118с.
5. Павлюк А. Право на правду в конфліктному і постконфліктному середовищі: досвід перехідного правосуддя. 2017. URL <http://law.ucu.edu.ua/pravo-na-pravdu-v-konfliktnomu-i-postkonfliktnomu-seredovyshhi-dosvid-perehidnogo-pravosuddya/>
6. Права людини та мас-медіа в Україні: Збірник конспектів лекцій за ред. Виртосу І., Шендеровського К. – Київ: Інститут журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка. 2018. – 260 с.
7. Правосуддя на Сході України в умовах збройної агресії Російської Федерації. URL https://issuu.com/irf_ua/docs/_____web
8. Ті, що зникли за Крим. URL <http://ua.missingcrimea.tilda.ws/>
9. Україна. Висвітлення конфліктів. Практичний посібник для журналістів .Thomson Foundation. 2015. 20с.
10. Рекомендації для медіа щодо висвітлення ґендерних питань і конфлікту. ООН Жінки в Україні.2016. 24с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-4) усне опитування, завдання	20
Модуль 2 (теми 5-15) усне опитування, завдання	55
Модуль 3 (ІНДЗ) захист творчих проєктів	25

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст лабораторних і самостійних робіт
- 3) Завдання ІНДЗ
- 4) Запитання для підсумкового контролю (заліку)
- 5) Електронне навчання в системі MODLE